

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI

GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2018-2020

ZA 2020 ROK

Sprawozdanie zostało sporządzone przez Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie na podstawie informacji własnych oraz uzyskanych od:

- Urzędu Miasta i Gminy Wschowa
- Zespołu Interdyscyplinarnego
- GKRPAiPN
- Zespołu Pielęgniarek i Położnych „Vita-Med”
- Muzeum Ziemi Wschowskiej
- Komendy Powiatowej Policji we Wschowie
- Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy we Wschowie
- Powiatowego Urzędu Pracy we Wschowie
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 został uchwalony 19 grudnia 2017 – uchwała Nr XXXVI/335/17 Rady Miejskiej we Wschowie.

Opisywany Program ukierunkowany był przede wszystkim na problemy rodzin niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych:

- rodzin wielodzietnych,
- rodzin niepełnych,
- małoletnich matek,
- rodzin zmagających się z trudnościami wychowania dzieci w wieku dojrzewania,
- rodzin przeżywających trudności ze stanem zdrowia dzieci (niepełnoprawne, nadpobudliwe, z zaburzeniami zachowań),
- rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych i zagrożonych kryzysem, w których występują między innymi konflikty i uzależnienia,
- rodzin dotkniętych przemocą,
- rodzin naturalnych w związku z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Wieloaspektowa praca z rodziną naturalną służyć miała ochronie poziomu życia oraz ograniczyć umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Wsparcie rodziny miało służyć odbudowie i podtrzymywaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych. Priorytetem wspierania rodziny było stworzenie jej odpowiednich warunków rozwoju przy wykorzystaniu jej własnych możliwości i zasobów, a nie wyręczaniu w pełnieniu podstawowych funkcji. Celem strategicznym programu było stworzenie wielowymiarowego i zintegrowanego systemu wsparcia rodziny w wypełnianiu jej prawidłowych funkcji opiekuńczo -

wychowawczych. Osiągnięcie celu strategicznego miało nastąpić poprzez realizację 6 następujących celów operacyjnych:

- I. Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny, podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących, wsparcie rodzin niewydolnych wychowawczo,
- II. Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży,
- III. Zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy,
- IV. Wsparcie rodziny w profilaktyce zdrowotnej na rzecz poprawy jakości jej życia,
- V. Wspieranie form organizacji wolnego czasu służącemu umacnianiu więzi rodziny,
- VI. Reintegracja rodziny.

Nadmienić należy, że wszystkie działania w roku 2020, z uwagi na szereg obostrzeń wprowadzonych w związku z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2, były przeprowadzone w mniejszej liczbie i z zachowaniem wszelkich zasad bezpieczeństwa. Nie wpłynęło to jednak znacząco na realizację celów programu.

I. Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny, podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywania już istniejących, wsparcie rodzin niewydolnych wychowawczo.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 zakładał, że powyższy cel operacyjny zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Zapewnienie rodzinom wymagającym wsparcia pomocy finansowej i rzeczowej – budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.

W roku 2020 współpraca między poszczególnymi instytucjami zmierzała do zabezpieczenia rodzin pod względem finansowym, co pozwoliło rodzinom uzyskać poczucie stabilizacji materialnej i zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie dbając o bezpieczeństwo socjalne rodzin w roku 2020 działał na podstawie różnych ustaw, do najważniejszych należą:

- 1) ustawa o pomocy społecznej,
- 2) ustawa o dodatkach mieszkaniowych,
- 3) ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- 4) ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 5) ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 6) ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W roku 2020 Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie na podstawie powyższych ustaw wypłacił szereg świadczeń, które pozwoliły rodzinom na zabezpieczenie ich podstawowych potrzeb życiowych.

Poniższa tabela ilustruje liczbę rodzin objętych, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie z powodu trudnej sytuacji życiowej w latach 2018 -2020.

Rok	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin z dziećmi	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
2018	766	1793	322	139	94	54	18	17
2019	671	1496	295	126	90	44	20	15
2020	572	1243	237	91	81	36	20	9

Świadczenia z pomocy społecznej w szczególności wypłacane były osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał ustawowego kryterium dochodowego (od października 2018r. dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 701,00zł, natomiast dla osoby w rodzinie 528,00zł) z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz potrzeby ochrony macierzyństwa. Powyższe dane wskazują jednoznacznie, że liczba osób wymagających wsparcia na terenie Gminy Wschowa maleje.

Poniższa tabela ilustruje przyczyny wystąpienia osób i rodzin z wnioskiem o udzielenie pomocy.

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin objętych pomocą w roku 2018	Liczba rodzin objętych pomocą w roku 2019	Liczba rodzin objętych pomocą w roku 2020
ubóstwo	308	272	218
bezrobocie	224	212	207
niepełnosprawność	362	338	293
długotrwała lub ciężka choroba	362	331	221
bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego:	112	66	29
- w tym rodziny niepełne	81	47	14
- w tym rodziny wielodzietne	20	15	5
potrzeba ochrony macierzyństwa	94	96	64

Jak wynika z danych Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie za rok 2018 na 766 rodzin objętych pomocą społeczną 112 rodzin (14,62%) charakteryzuje się niewydolnością w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W roku 2019 r. na 671 rodzin 66 rodzin borykało się z niewydolnością w sprawach opiekuńczo -wychowawczych, co stanowiło 9,84% wszystkich rodzin objętych pomocą. Natomiast w 2020 roku na 572 rodziny tylko 29 rodzin tj. 5,07 % miało problemy z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą.

Trudności w sferze wychowawczej, które przejawiają rodziny rzadko występują samodzielnie, najczęściej są one skorelowane z dodatkowymi problemami takimi jak ubóstwo, ściśle z nim związane bezrobocie, oraz niepełnosprawność czy długotrwała lub ciężka choroba członka rodziny.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie w roku 2018 uczestniczył w realizacji rządowego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”, natomiast od 2019 roku jest to program rządowy „Posiłek w szkole i w domu”. Realizując te programy wspieramy rodziny finansowo i rzeczowo w formie posiłku.

Ogólna liczba osób objętych programem w roku 2018 wynosiła 1102 osoby (w tym na wsi 311), w roku 2019 – 1004 osoby (w tym na wsi 274), natomiast w 2020 roku 768 (w tym 201 na wsi).

Ogólna liczba osób korzystających z posiłku w formie rzeczowej (obiady) w roku 2018 wynosiła 391 osób (w tym na wsi 104). Z tej formy pomocy w roku 2018 skorzystało:

- 100 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej (w tym na wsi 22 dzieci),
- 213 dzieci do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (w tym na wsi 78),
- 84 osoby jako pozostałe osoby otrzymują pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej (w tym 5 osób na wsi).

Ogólna liczba osób korzystających z posiłku w formie rzeczowej w roku 2019 wynosiła 410 osób (w tym na wsi 120). Z tej formy pomocy w roku 2019 skorzystało:

- 103 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej (w tym na wsi 25 dzieci),
- 252 dzieci do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (w tym na wsi 82),
- 104 osoby jako pozostałe osoby otrzymują pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej (w tym 22 osób na wsi).

W 2020 roku ogólna liczba osób korzystających z posiłku w formie rzeczowej wynosiła 304 osoby (w tym 79 osób na wsi). Z tej formy pomocy w roku 2020 skorzystało:

- 34 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole (w tym na wsi 7),
- 195 dzieci do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (w tym na wsi 58),

- 100 osób jako pozostałe otrzymują pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej (w tym 18 osób na wsi).

W przypadku korzystania z rządowych programów kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosi – 1051,50zł (701,00zł - dochód ustawowy x 150%), a w przypadku rodziny – 792,00 zł na osobę w rodzinie (528,00zł - dochód ustawowy x 150%).

Łączny koszt programu w latach 2018-2020 przedstawia poniższa tabela:

Rok	Łączny koszt	Środki własne
2018	982 904,00 zł	383 334,00 zł
2019	905 184,00zł	341 334,00zł
2020	883 334,00zł	353 334,00zł

W latach 2018-2020 Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie realizował ustawę o dodatkach mieszkaniowych, których wypłata jest finansowana ze środków własnych gminy. Łącznie w roku 2018 z tej formy wsparcia skorzystało 85 rodzin. Łączna kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych wynosiła 106 949,92zł. W roku 2019 z tej formy wsparcia skorzystało 49 rodzin, a łączna kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych wynosiła 71 454,29zł. W 2020 roku - 39 rodzin otrzymało wsparcie w formie dodatku mieszkaniowego na łączną kwotę 55 082,72zł.

Ponadto dużym wsparciem dla rodzin o niskich dochodach, a posiadających dzieci były świadczenia rodzinne, które również wypłacał Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie. Poniższa tabela ilustruje liczbę rodzin z terenu Miasta i Gminy Wschowa objętych wsparciem w formie świadczeń rodzinnych w latach 2018 - 2020.

Świadczenia rodzinne	Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie w roku 2018	Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie w roku 2019	Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie w roku 2020
zasiłek rodzinny	1159	914	760
dodatek z tytułu urodzenia dziecka	83	96	61
jednorazowa zapomoga z tytułu	161	172	121

dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	61	62	50
dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	57	63	53
dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	209	190	182
dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	147	140	135
dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	625	579	566
dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	128	124	120

Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie w latach 2018 - 2020 realizował także zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Na mocy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie powyższe świadczenie w roku 2018 wypłacił 107 rodzinom, w roku 2019 - 122 rodzinom, natomiast w 2020 roku - 111. Świadczenie wychowawcze w roku 2018 wypłacone było 1631 rodzinom, w roku 2019 - 2260 rodzinom, natomiast w 2020 roku - 2315.

Od lipca 2019 r. zniesiono kryterium dochodowe, które wcześniej trzeba było spełnić, aby otrzymać świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, co spowodowało wzrost liczby rodzin objętych tą formą pomocy. Ponadto w roku 2018 po raz pierwszy wypłacane były rodzinom świadczenia „Dobry Start” i z tej formy wsparcia skorzystało 1787 rodzin, w roku 2019 - 1776 rodzin, a w 2020 roku - 1731.

W ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych - Karta Dużej Rodziny w 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie przyjął 52 wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny. Łącznie wydano 324 kart dla 68 rodzin (rodzice + małżonkowie 115 osoby, dzieci 209 osób). W roku 2019 Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie przyjął 512 wniosków, wydał 1018 kart dla 522 rodzin (rodzice + małżonkowie 880 osób, dzieci 201 osób). W 2020

roku przyjętych zostało 86 wniosków, wydano 266 kart dla 105 rodzin (rodzice + małżonkowie 171, dzieci 95).

Na terenie Miasta i Gminy Wschowa Partnerami Karty Dużej Rodziny są: Bank Santander ul. Niepodległości, PKO Bank Polski, ul. Bohaterów Westerplatte, Stacja Paliw Orlen, ul. Daszyńskiego, Salon Orange ul. Niepodległości, Firma Słomiński ul. Boh. Westerplatte, Salon Play ul. Niepodległości, Lidl ul. Staroleszczyńska, T-Mobile S.A. ul. Niepodległości, Jadłodajnia-Stółwka „Wschowianka” ul. Niepodległości, Bricomarche, ul. Wolsztyńska, Przyjemne Życie, ul. Rynek, TXM Wschowa, ul. Kilińskiego, „5.10.15”, ul. Kilińskiego, Lodolandia, ul. Wolsztyńska, Muzeum Ziemi Wschowskiej, Plac Zamkowy i Plac Farny.

Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie w ramach swoich działań służących budowaniu bezpieczeństwa socjalnego rodzin prowadził szereg aktywnych form zmierzających do poprawy sytuacji finansowej rodziny, co przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj działania – aktywne formy w 2020 roku	liczba osób
prace interwencyjne	21
roboty publiczne	6
podjęcie działalności gospodarczej	28
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	14
podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	6
rozpoczęcie szkolenia	21
rozpoczęcie stażu	21
rozpoczęcie prac społecznie użytecznych	15

W roku 2020 w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wschowie zarejestrowanych było 705 osób (w tym 422 kobiety), w tym 81 było uprawnionych do zasiłku (w tym 54 kobiety).

Ponadto rodziny z terenu Miasta i Gminy Wschowa otrzymują wsparcie Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy. Do realizacji zadań Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zobligowani są przedstawiciele jednostek oraz instytucji działających na terenie Gminy Wschowa: Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura Rejonowa, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rejonowy, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Zespół Pielęgniarek Środowiskowo- Rodzinnych „Vita-Med” Sp.c.

Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie jak również pomoc osobom podejrzanym o stosowanie przemocy w rodzinie.

- W 2018 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 121 „Niebieskie Karty”, 120 założone przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji we Wschowie, 1 została sporządzona przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie. W celu rozpatrywania poszczególnych spraw w zależności od zgłaszanych potrzeb, wynikających z indywidualnych problemów, występujących w danym przypadku powoływana była grupa robocza (w 2018 roku odbyło się 48 posiedzeń grup roboczych).
- W 2019 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły 84 „Niebieskie Karty”, 80 założone przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji we Wschowie, 2 zostały sporządzone przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie oraz 1 przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie, a także 1 przez Szkołę Podstawową nr 1 we Wschowie. W roku 2019 odbyło się 47 posiedzeń grup roboczych.
- W 2020 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 56 formularzy „Niebieskie Karty”, 50 założonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji we Wschowie, 3 zostały sporządzone przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie, 2 przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, a także 1 przez przedstawiciela oświaty. Odbyło się 38 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

Grupy robocze zajmują się rozwiązywaniem problemów związanych z występowaniem przemocy według procedury Niebieskie Karty, dokonują analizy sytuacji rodzinnej wypełniając formularz Niebieska Karta - C, wobec osoby której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą oraz Niebieska Karta - D z osobą wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Członkami grup roboczych byli: pracownicy socjalni, dzielnicowi policji, kuratorzy sądowi, psycholog i inni członkowie zespołu. Udział w/Wym. osób był bardzo ważny. Na spotkania grup roboczych zapraszane były ofiary przemocy oraz wzywani sprawcy. W 2020 roku sporządzone zostały 44 Niebieskie Karty - C i 37 Niebieskie Karty - D, w roku 2019 sporządzono 52 Niebieskie Karty - C i 52 Niebieskie Karty - D. Natomiast w 2018 roku sporządzono 75 Niebieskie Karty - C i 76 Niebieskie Karty - D.

Wspólna wymiana doświadczeń, spostrzeżeń pozwala podjąć szereg działań pomocowych. Bezpośredni sposób przekazywania informacji, podejmowanie konkretnych działań niewątpliwie usprawniały pracę.

W wyniku działania grup roboczych :

- w roku 2018 - 35 osób, w roku 2019 - 17 osób, w 2020 - 19 podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano na zajęcia korekcyjno-edukacyjne w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- w roku 2018 - 33 osób, a w roku 2019 - 22 osoby, w 2020 roku - 27 skierowano do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem objęcia działaniami zgodnie z kompetencjami (skierowanie do udziału w grupach wsparcia dla osób uzależnionych, skierowanie do udziału w grupie terapeutycznej, poinformowanie o możliwościach prawnych dotyczących zobowiązania poddania osoby leczeniu odwykowemu, skierowanie osoby na badania biegłego sądowego, osoby doznające przemocy skorzystały z pomocy psychologa),
- w roku 2018 w sprawie 25 rodzin, a w roku 2019 w sprawie 23 rodzin, natomiast w 2020 roku - 30 skierowano pismo do Sądu Rejonowego we Wschowie, z prośbą o interwencję, powiadomiono też Zespół Służby Kuratorskiej we Wschowie,
- w roku 2018 - 12 osób, a w roku 2019 - 7 osób. W 2020 - 13 zostało skierowanych do udziału w grupie wsparcia dla ofiar przemocy i osób współuzależnionych, DDA,
- w roku 2018 - 18 osób, w roku 2019 - 11 osób, a w 2020 - 3 osoby zostały skierowanych do udziału w grupie wsparcia dla trzeźwych alkoholików lub spotkań z mediatorem rodzinnym.
- w roku 2018 - 158 rodzinom, a w roku 2019 - 58, natomiast w 2020 roku - 17 rodzinom zostało udzielona pomoc w formie poradnictwa socjalnego,
- w roku 2018 - 53 rodzinom, w roku 2019 - 21 rodzinom, a w 2020 roku - 68 rodzinom została udzielona pomoc w formie poradnictwa psychologicznego,
- w roku 2018 - 16 rodzinom, w roku 2019 - 7 i tyle samo osób w 2020 roku otrzymało pomoc w formie poradnictwa prawnego,
- w roku 2018 - 29 rodzinom, a w roku 2019 - 23 rodzinom, takiej samej liczbie rodzin w 2020 roku została udzielona pomoc w formie poradnictwa zawodowego i rodzinnego,
- w latach 2018 - 2020 - rokrocznie 7 dzieci z rodzin, w których dochodziło do przemocy uczestniczyło w terapii u psychologa w szkołach.

2. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia poprzez asystenta rodziny.

Gmina Wschowa wspiera działalność opiekuńczą nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo poprzez wsparcie i współpracę z placówkami oświatowymi, instytucjami, organizacjami pozarządowymi, które podejmują działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz wspierania prawidłowego wzorca funkcjonowania rodziny na terenie Miasta i Gminy Wschowa.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie w ramach zapewnienia wsparcia rodzinie przeżywającej trudności zatrudnia asystenta rodziny, który obejmuje wsparciem maksymalnie 15 rodzin. W 2018 roku 17 rodzin (w tym 47 dzieci) objętych było wsparciem asystenta rodziny. W roku 2019 również 17 rodzin (w tym 44 dzieci) objętych było wsparciem asystenta rodziny. Natomiast w 2020 roku rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny było 14 (w rodzinach tych wychowywało się łącznie 38 dzieci), z tego 7 rodzin współpracowało z asystentem ponad 12 miesięcy.

Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności asystent rodziny dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin, mieszkaniowych, zdrowotnych czy prawnych. Pomaga również w rozwiązaniu problemów emocjonalnych, rodzinnych czy dotyczącej grupy rówieśniczej. Asystent rodziny wspiera także swoich podopiecznych między innymi w podejmowaniu aktywności społecznej. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Głównym zadaniem asystenta rodziny jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu. W 2018 r. z 6 rodzinami została zakończona współpraca, a zakończenie nastąpiło ze względu na osiągnięcie celu (4 rodziny) i zmianę metody pracy (2 rodziny). W 2019 r. z 6 rodzinami została zakończona współpraca, a zakończenie nastąpiło ze względu na osiągnięcie celu (4 rodziny), zmianę metody pracy (2 rodziny) oraz 1 rodzina ze względu na zaprzestanie współpracy z rodziną. W 2020 roku z 7 rodzinami została zakończona współpraca, zakończenie nastąpiło ze względu na osiągnięcie celu (2 rodziny), ze względu na zaprzestanie współpracy z rodziną (2 rodziny), ze względu na brak efektów (2 rodziny), w jednym przypadku rodzina wyprowadziła się.

Rodziny objęte były wsparciem pedagoga, psychologa i prawnika. Utrzymywano także stały kontakt z wychowawcą szkolnym, kuratorem sądowym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej we Wschowie, pracownikami Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego we Wschowie.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że praca asystenta rodziny jest skuteczna, a wpływ na to ma szczególnie zadaniowy system pracy, który umożliwia kontakt z rodziną zgodnie z jej rytmem życia i potrzebami.

3. Zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego rodzinom i dzieciom oraz informowanie o instytucjach pomocowych dla rodzin wymagających wsparcia.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna we Wschowie w ramach powyższego działania udzielała porad i prowadziła terapię w zakresie:

- trudności wychowawczych,
- problematyki przemocy domowej, uzależnień,
- trudności emocjonalnych dzieci i młodzieży (problemów psychicznych),
- trudności z porozumiewaniem się z nastolatkami,
- niepowodzeń szkolnych związanych z relacjami, kontaktami z rówieśnikami,
- niepowodzeń szkolnych związanych z nauką i trudnościami występującymi w tym zakresie,
- zaburzeń zachowania,
- niedostosowania społecznego.

Łącznie w roku 2018 udzieliła 134 porad, w roku 2019 – 69 porad, natomiast w 2020 roku - 347 konsultacje, porady oraz 83 terapie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie w ramach Punktu Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej prowadzi specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne dla rodzin i dzieci z terenu Powiatu Wschowskiego, dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

- W roku 2018 dla 21 rodzin z terenu Miasta i Gminy Wschowa Punkt Specjalistyczny udzielił 64 porad psychologicznych, natomiast 11 rodzinom udzielił 19 porad pedagogicznych.
- W roku 2019 dla 25 rodzin z terenu Miasta i Gminy Wschowa Punkt Specjalistyczny udzielił 72 porad psychologicznych, natomiast 6 rodzinom udzielił 20 porad pedagogicznych.
- W 2020 roku 24 rodziny skorzystały z pomocy Punktu, udzielono 78 porad.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie prowadzi również pracę z rodzinami zastępczymi i rodzinami biologicznymi w zakresie kontaktów z dzieckiem

przebywającym w pieczy zastępczej. W ramach realizacji swoich zadań powyższa instytucja wspierała również rodziny, których członkami są osoby niepełnosprawne poprzez udzielanie wsparcia finansowego w postaci dofinansowania np. do turnusów rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, a także w dofinansowaniu do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie w latach 2018 - 2020 w szczególności zapewniała mieszkańcom Gminy Wschowa specjalistyczne wsparcie poprzez:

- Prowadzenie punktu konsultacyjnego (czynny od poniedziałku do piątku);
- Psychologa dziecięcego – w roku 2018 - 22 osoby, w roku 2019 - 15 osób, natomiast w 2020 - 7 objęto pomocą;
- Psychologa ds. narkomanii – w roku 2018 - 3 osoby, w 2019 roku - 1 osobę objęto pomocą, w 2020 roku - nie udzielono takiej formy wsparcia;
- Psychologa - terapeuty – w roku 2018 - 61 osób, w roku 2019 - 51, natomiast w 2020 roku 52 osoby skorzystały z tej formy wsparcia;
- Mediacje – w roku 2018 - 10 rodzin, a w roku 2019 - 14 rodzin objęto pomocą, w 2020 roku – nie udzielono takiej formy wsparcia.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie w ramach specjalistycznego wsparcia dla rodzin w miarę potrzeb organizował mieszkańcom Miasta i Gminy Wschowa pomoc psychologiczną oraz prawną. W roku 2018 objął 3 rodziny wsparciem psychologicznym i skierował 16 rodzin do prawnika, natomiast w roku 2019 objął 21 rodzin wsparciem psychologicznym i skierował 8 rodzin do prawnika. W 2020 roku 53 osoby zostały skierowane do psychologa, a 9 do prawnika.

Pracownicy socjalni w swojej codziennej pracy udzielali porad pedagogicznych, które w szczególności polegały na podniesieniu kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodzin.

4. Tworzenie i prowadzenie grup wsparcia.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie, wzorem lat ubiegłych, w roku 2020 prowadziła następujące grupy wsparcia:

- grupy wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (każda środa)
- grupy wsparcia dla ofiar przemocy, dorosłych dzieci alkoholików (DDA), osób współuzależnionych

- prowadzenie na terenie miasta grupy wsparcia Kanna i Effatha działającej przy Klasztorze Ojców Franciszkanów (współpraca i wspieranie działalności).

5. Edukacja służąca wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo- wychowawczych rodziców.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie – koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2020 pracowali z rodzinami zastępczymi. Praca ta odbywała się głównie ze względu na panującą epidemię COVID-19 zdalnie – telefonicznie, a także w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych oraz w siedzibie PCPR we Wschowie.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna we Wschowie w ramach działań służących wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych w okresie 2018-2020 prowadziła: w roku 2018 warsztaty pt. „Szkoła dla Rodziców” i „Najważniejszy pierwszy krok”.

- W warsztatach „Szkoła dla Rodziców”, które zostały podzielone na dwie grupy, łącznie w roku 2018 uczestniczyło 30 osób, natomiast w roku 2019 – 31 osób. Ze względu na stan epidemiologiczny w 2020 roku warsztaty te nie zostały zrealizowane.
- W warsztatach pt. „Najważniejszy pierwszy krok” w roku 2018 łącznie uczestniczyło 12 osób, a w roku 2019 – 21 osób. W 2020 roku w ramach programów nakierowanych na pracę z rodziną zagrożoną kryzysem, niewydolną wychowawczo, w placówkach oświatowych (przedszkola, szkoły) z terenu MiG Wschowa były punkty konsultacyjne dla rodziców oraz nauczycieli.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie w latach 2018 - 2020 wzmocniała kompetencje opiekuńczo - wychowawcze rodziców z terenu Gminy Wschowa poprzez:

- Współpracę z placówkami oświatowymi na terenie MiG Wschowa (np. projekty profilaktyczne). Realizacja rekomendowanego programu profilaktycznego pt. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” – współpraca z Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną we Wschowie (dwa cykle spotkań w roku 2018 i dwa cykle spotkań w roku 2019);
- Realizację kampanii profilaktycznej „Postaw na Rodzinę” oraz „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.

6. Wdrażanie programów nakierowanych na pracę z rodziną zagrożoną kryzysem, niewydolną wychowawczo.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie w roku 2020 prowadziło specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne dla rodzin i dzieci (w szczególności rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych) w ramach Punktu Specjalistycznego Poradnictwa i Interwencji Kryzysowej. W ramach tego Punktu udzielano także poradnictwa socjalnego i psychologicznego osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz znajdującym się w sytuacji kryzysowej.

PCPR we Wschowie prowadził pracę z rodzinami zastępczymi i rodzicami biologicznymi dot. kontaktów z dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna we Wschowie w ramach działań służących wdrażaniu programów nakierowanych na pracę z rodziną zagrożoną kryzysem, niewydolną wychowawczo w latach 2018 -2020 prowadziła:

- W 2018 roku warsztaty pt. „Szkoła dla Rodziców”. W warsztatach tych łącznie uczestniczyło 30 osób. Warsztaty powstały we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie;
- W roku 2019 prowadziła zajęcia wakacyjne „Przechrzyć nudę”, łącznie w tych zajęciach uczestniczyło 15 dzieci;
- W 2020 roku warsztaty ze względu na stan epidemii nie zostały przeprowadzone.

7. Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo - wychowawcze prowadzona przez pracownika socjalnego.

Praca socjalna to interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna w szerszym rozumieniu jest jedną z form usług socjalnych, gdyż oprócz profesjonalnego poradnictwa zalicza się do niej pomoc w załatwieniu spraw codziennych oraz pomoc w utrzymywaniu kontaktów z otoczeniem. W roku 2018 Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie objął 17 rodzin pracą socjalną, która w szczególności polegała na podniesieniu kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców. W 2019 roku liczba rodzin objętych pracą socjalną wynosiła 7. Natomiast w roku 2020 8 rodzin było objętych pracą socjalną, w których występowała niewydolność wychowawcza.

II. Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 zakłada, że cel operacyjny jakim jest wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Wsparcie rodzin w opiece nad dziećmi w wieku do 3 lat.

Na terenie Gminy Wschowa funkcjonują 3 niepubliczne żłobki: Niepubliczne Przedszkole i Żłobek „Złota Rybka u Dula”, Niepubliczny Żłobek HappyLand, Niepubliczne Przedszkole i Żłobek „Słoneczko”. Łącznie w tych żłobkach przygotowanych jest 105 miejsc. W roku 2018 - 89 dzieci korzystało z tej formy opieki, w roku 2019 - 86 dzieci, natomiast w roku 2020 - 63 dzieci. Opiekę nad tymi dziećmi sprawuje 13 opiekunów. Gmina Wschowa nie prowadzi żadnego publicznego żłobka, natomiast współpracuje z istniejącymi żłobkami niepublicznymi.

2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna we Wschowie w ramach działań służących wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w latach 2018 i 2019 w formie warsztatów realizowała program „Wsparcie na starcie”. Ponadto w roku 2019 prowadziła zajęcia pn. „Wesoła logorytmika” i „Magiczne słowa” oraz „Uwaga, uwaga”, natomiast w 2020 roku warsztaty pod nazwą „Efektywne uczenie się”.

Gmina Wschowa w ramach wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w latach 2018 -2020 przyznawała stypendia szkolne i zasiłki szkolne. W roku 2018 Gmina Wschowa wypłaciła 104 uczniom stypendium szkolne i 10 uczniom zasiłek szkolny, w roku 2019 161 uczniów otrzymało stypendium szkolne. W 2020 roku stypendium szkolne otrzymało 112 uczniów.

Ponadto wspierała finansowo realizację projektów profilaktycznych mających na celu organizowanie warsztatów:

- Przeprowadzenie warsztatów dla uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych;
- Przeprowadzenie warsztatów dla rodziców i opiekunów dzieci z FASD.

W ramach wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży prowadzone były konsultacje psychologiczne dla dzieci i ich rodziców.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizowanego projektu „Aktywna integracja w Powiecie Wschowskim - II edycja” od grudnia 2020 roku udzielało wsparcia dzieciom i młodzieży z pieczy zastępczej w formie indywidualnych zajęć wyrównawczych -

korepetycjach online w celu wyrównania szans edukacyjnych dzieci z pieczy zastępczej. PCPR we Wschowie w 2020 roku w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” zakupiło 71 sztuk sprzętu komputerowego (laptopów) wraz z oprogramowaniem dla dzieci z rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej z terenu powiatu wschowskiego, w celu zapobiegania i ograniczenia negatywnych skutków wystąpienia COVID -19, podczas realizowania zadań w trybie nauki zdalnej.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wschowa w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 przeprowadziła różne działania na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, a do najważniejszych należały:

Nazwa zajęć	Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020	
	Liczba spotkań	Liczba uczestników	Liczba spotkań	Liczba uczestników	Liczba spotkań	Liczba uczestników
Klubik Maluszka dla dzieci w wieku 1,8 - 5 lata.	28	333	43	617	7	73
Hece w bibliotece dla dzieci w wieku 6-12 lat	9	75	11	97	3	28
Angielski dla dzieci w wieku 6-10 lat	7	69	7	46	-	-
Popołudnie z planszówkami	4	30	9	35	2	10
Kreatywnie z Photonem – zajęcia kreatywne z robotami interaktywnymi dla dzieci w wieku 6-10 lat	-	-	8	66	2	14
Dyskusyjny Klub Książki dla Dzieci i Młodzieży	-	-	7	24	3	11
Projekt czytelniczy „Mała Książka – Wielki Człowiek” dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat	-	-	-	93	-	40

Szkoły podstawowe na terenie Gminy Wschowa w latach 2018, 2019, 2020 podejmowały szereg działań zmierzających do wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Poniższa tabela przedstawia realizację tego celu poprzez liczbowe ujęcie: zajęć korekcyjno - kompensacyjnych, świetlic oraz pakietów ponadprogramowych i nieobowiązkowych.

Lp	Nazwa szkoły	Rok 2018			Rok 2019			Rok 2020		
		liczba zajęć korekcyjno – kompensacyjnych	liczba świetlic	liczba pakietów ponadprogramowych nieobowiązkowych	liczba zajęć korekcyjno – kompensacyjnych	Liczba świetlic	Liczba pakietów ponadprogramowych nieobowiązkowych	ilość zajęć korekcyjno – kompensacyjnych	Liczba świetlic	Liczba pakietów ponadprogramowych nieobowiązkowych
1.	SP nr 1 we Wschowie	8 050	1	7	1280	1	31	1980	1	26
2.	SP nr 2 we Wschowie	3 512	2	7	3240	1	99	3204	1	65
3.	SP nr 3 we Wschowie	145	1	21	468	1	26	270	1	42
4.	SP w Lginiu	140	1	6	106	0	8	207	1	8
5.	SP w Osowej Sieni	211	0	13	240	0	16	252	0	21
6.	SP w Siedlnicy	70	1	0	399	1	16	234	1	12
7.	SP w Łysinach	100	0	5	480	0	17	145	0	17
8.	SP w Konradowie	280	0	1	320	0	7	300	0	1
Łącznie		12 508	6	60	6533	4	220	6592	5	192

3. Organizowanie olimpiad przedmiotowych, warsztatów, konkursów, przeglądów artystycznych.

Działania realizowane przez Muzeum Ziemi Wschowskiej we Wschowie w 2020 roku w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 były zmniejszone z powodu COVID-19. Muzeum w okresach: 12 marca – 4 lipca, 14 lipca – 30 lipca oraz 27 października – 31 grudnia nie było czynne dla odwiedzających. W tym też czasie nie prowadzono działań dla publiczności.

Muzeum Ziemi Wschowskiej w 2020 r. przeprowadziło następujące działania:

- Niedzielne Zabawy w Muzeum - spotkania warsztatowe, poświęcone głównie dziedzictwu kulturowemu i historii, angażujące dzieci z opiekunami, rodziny, rodzeństwa, ale też wychowanków Zgromadzenia Sióstr Elżbietanek - odbyło się 1 spotkanie, w którym uczestniczyło 19 osób. Warsztaty zaplanowane na marzec zostały odwołane i tak pozostało do końca roku;
- Konkurs otwarty „Moja droga do Wschowy”. Jego celem było zbieranie historii rodzinnych. Konkurs był przeznaczony dla wszystkich chętnych, bez ograniczeń wiekowych, miał połączyć pokolenia, ponieważ mogły to być prace zbiorowe, rodzinne. W konkursie prace złożyło 6 osób. Konkurs ogłoszono w ramach obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa i Nocy Muzeów we Wschowie, które odbyły się 19 września 2020 r. W tym dniu, podczas uroczystej gali, wręczone zostały nagrody. Fundatorem głównej nagrody w konkursie był Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa Konrad Antkowiak.
- W ramach współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku we Wschowie organizowano wykłady pracowników MZW i zapraszanych gości pod nazwą „Historia i sztuka”. W marcu w związku z pandemią zostały one zawieszony, w październiku odbył się jeden, po czym sytuacja się powtórzyła. Poniżej zestawienie wykładów na rok 2020:

Liczba wykładów	19
Liczba tematów	9
Frekwencja	466

- Wydarzenia w ramach lokalnych projektów to:
 - Piknik historyczny „Rajd na Wschowę” jako propozycja integracji rodzinnej zakończony bezpłatnym wojskowym poczęstunkiem na wschowskim Rynku - frekwencja: 150 osób
 - EUROPEJSKIE DNI DZIEDZICTWA - NOC MUZEÓW we WSCHOWIE „Moja droga do Wschowy” (19.09.2020, pl. Farny 3). Częścią wydarzenia były następujące projekty wpisujące się w Gminny Program Wspierania Rodziny: warsztaty rodzinne „Nasza droga do Wschowy”, przygotowanie filmu o Wschowie i jej mieszkańcach we współpracy z telewizją Master; konkurs otwarty „Moja droga do Wschowy” - frekwencja: 48 osób.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wschowa w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 w roku 2020 w ramach organizowania olimpiad przedmiotowych, konkursów, warsztatów przeprowadziła 5 konkursów (dla przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych): 3 plastyczne, konkurs online „Wakacyjna krzyżówka” oraz ogólnopolska Wielka Liga Czytelników. Łącznie wzięło w nich udział 145 osób.

Centrum Kultury i Rekreacji we Wschowie w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 w roku 2020 w ramach organizowania olimpiad przedmiotowych, warsztatów konkursów, przeglądów artystycznych przeprowadziło następujące działania:

- Eliminacje powiatowe PRO ARTE Lubuski Festiwal Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej (25 lutego 2020 r, liczba uczestników 12 osób);
- Konkurs plastyczny online „Kolorowy świat w oczach dziecka w dobie pandemii” (15 uczestników);
- Patriotyczny Konkurs Plastyczny o zasięgu ponadlokalnym obejmującym województwo lubuskie, dolnośląskie i wielkopolskie (wpłynęło 50 prac);
- Konkurs plastyczny online w rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległości dla dzieci i młodzieży w wieku od 7 do 16 lat (powstała wirtualna galeria);
- Konkurs literacki online „Niepodległa Piórem Pisana” w ramach Festiwalu Patriotycznego 2020 (liczba uczestników 11 osób, stworzono album cyfrowy z nagrodzonymi twórczościami);
- Projekt „Warsztaty online dla Młodzieżowej Orkiestry Dętej CKiR Wschowa” (wzięło udział 50 dzieci i młodzieży);
- Pracownia plastyczna prowadziła zajęcia poprzez platformy społecznościowe i komunikatory (w okresie od marca do grudnia).

III. Zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 zakłada, że cel operacyjny jakim jest zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Realizowanie programów profilaktyczno – edukacyjnych dotyczących uzależnień dla dzieci i młodzieży.

Komenda Powiatowa Policji we Wschowie w latach 2018 - 2020 realizowała różne programy profilaktyczne. W 2020 roku w ramach programu antydyopalaczowego

pn. „DOPALAM się SOBĄ” odbyło się 1 spotkanie (15 stycznia) w którym wzięło udział łącznie 100 uczniów. W ramach programu w roku 2018 przeprowadzono 16 spotkań w szkołach ponadgimnazjalnych, w których uczestniczyło 318 uczniów, natomiast w 2019 roku 10 spotkań w szkołach ponadgimnazjalnych dla 253 uczniów.

W 2020 roku w ramach Wojewódzkiego Programu Prewencyjnego pn. LUPO przeprowadzono spotkania z uczniami klas VII. Celem spotkań było poszerzenie wiedzy z zakresu: aspektów prawnych narkomanii. Programem zostało objętych 85 uczniów klas VII szkół podstawowych z terenu powiatu wschowskiego. Łącznie przeprowadzono 6 spotkań profilaktycznych w 5 szkołach. W ramach Wojewódzkiego Programu Edukacyjno - Informacyjnego „Bezpieczna Młodość” odbyło się 12 spotkań w klasach I szkół ponadpodstawowych. Łącznie uczestniczyło 312 uczniów. Podczas spotkań omawiana była tematyka odpowiedzialności prawnej nieletnich oraz przestępstw z nienawiści. Natomiast w ramach akcji „Narkotyki i dopalacze zabijają” Funkcjonariusze od początku roku 2020 przeprowadzili spotkania z dziećmi i młodzieżą w szkołach, miejscach zorganizowanego wypoczynku oraz podczas festynów czy pikników. Spotkania dotyczyły zagrożeń płynących z zażywania narkotyków i dopalaczy. Łącznie przeprowadzono 10 spotkań na których uczestniczyło 368 osób.

2. Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami do podjęcia terapii, leczenia odwykowego.

W 2018 roku do GKRPAiPN wpłynęło 19 wniosków z czego 6 wniosków wpłynęło od dzielnicowych policji, natomiast w roku 2019 wpłynęło 5 wniosków i wnioski te zostały złożone przez dzielnicowych policji. W roku 2020 dzielnicowi skierowali 4 wnioski do GKRPAiPN o wszczęcie procedury leczenia odwykowego.

W 2020 roku w zapobieganiu uzależnieniom i zjawiskom przemocy aktywny udział brali dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji we Wschowie oraz pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie. W ramach swoich obowiązków na bieżąco odwiedzali i kontaktowali się z rodzinami, w których doszło do przemocy w rodzinie i u których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”. Policjanci „pierwszego kontaktu” i pracownicy socjalni podczas wizyt sprawdzali stan bezpieczeństwa członków rodziny, a także informowali sprawców przemocy o odpowiedzialności karnej za fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad osobą najbliższą lub wspólnie zamieszkującą. Pouczali również o konieczności zaniechania stosowania przemocy wobec członków rodziny, przestrzegania norm prawnych oraz zasad współżycia rodzinnego i społecznego. Informowali także sprawcę

przemocy o możliwości podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego w związku z uzależnieniem od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych oraz o możliwości uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy.

3. Wdrażanie i propagowanie lokalnych inicjatyw z dziedziny rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna we Wschowie w ramach działań zmierzających do rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w latach 2018 – 2020 organizowała następujące warsztaty:

- W 2018 roku - warsztaty dla dzieci pn. „Nić porozumienia”, warsztaty profilaktyczno -edukacyjne dla dzieci „Objawy i przyczyny agresji”, warsztaty profilaktyczne dla rodziców „Zjawisko samookaleczania u dzieci i młodzieży”.
- W roku 2019 warsztaty dla dzieci pn. „Nić porozumienia” oraz warsztaty pn. „Bądź kumplem nie dokuczaj” i warsztaty pn. „Rozwiązywanie konfliktów międzyrówieśniczych”.
- W 2020 roku przeprowadzone zostały: warsztaty profilaktyczne dla dzieci „Wykluczenie, hejt”, zajęcia profilaktyczne dla dzieci/ młodzieży „Potrafię radzić sobie ze złością i emocjami”, prelekcje dla rodziców „Zagrożenia uzależnieniem we współczesnym świecie – rodzicu reaguj”.

We współpracy z Urzędem Miasta i Gminy szkolenie dla rodziców biologicznych, rodziców adopcyjnych, rodziców zastępczych, opiekunów, pracowników DPS, DD: „Dzieci i młodzież z FASD – standardy postępowania i terapii. Zaburzenia rozwojowe dzieci wywołane alkoholem, których matki spożywały alkohol w czasie ciąży. Dzieci z zaburzeniami ze spektrum FASD. Zaburzenia wtórne ujawniające się okresie dorastania dziecka (kradzieże, ucieczki, agresja, podatność na nałogi, choroby, psychiczne).

Komenda Powiatowa Policji we Wschowie w roku 2020 w ramach obchodów Międzynarodowego Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw uruchomiła w KPP Wschowa punkt konsultacyjny, gdzie ofiary przestępstw mogły uzyskać szereg porad w kwestiach, gdzie dobro prawem chronione zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo np. znęcania się. Na stronie internetowej jednostki umieszczony jest wykaz instytucji, które służą pomocą w razie doznania przemocy domowej.

W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt „Stop przemocy” w ramach programu osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Zakładane rezultaty

realizowanego projektu zostały osiągnięte. Zgodnie z założeniami 10 osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie skorzystało z poradnictwa specjalistycznego oraz odpowiednich do ich potrzeb oddziaływań terapeutycznych. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w 2020 roku uczestniczyli w szkoleniach wzmacniających kompetencje zawodowe i przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu osób realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poprawił się standard świadczonych przez Gminę usług w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. Wsparcie rodziny w profilaktyce zdrowotnej na rzecz poprawy jakości jej życia.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 zakłada, że cel operacyjny jakim jest wsparcie rodziny w profilaktyce zdrowotnej na rzecz poprawy jakości jej życia zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Edukacja i promocja zdrowia jamy ustnej wraz z fluoryzacją kontaktową zębów u dzieci.

Zespół Pielęgniarek i Położnych „Vita-Med.” S.C. jest jedynym Zespołem działającym na terenie Miasta i Gminy Wschowa, który zajmuje się fluoryzacją zębów u dzieci. W roku 2018 u 682 uczniów dokonano fluoryzacji jako profilaktyki przeciwpróchnicznej w szkołach. Ponadto w szkołach przeprowadzono 78 zajęć edukacyjnych z zakresu higieny jamy ustnej. W roku 2019 u 776 uczniów dokonano fluoryzacji jako profilaktyki przeciwpróchnicznej w szkołach. Ponadto w szkołach przeprowadzono 78 zajęć edukacyjnych z zakresu higieny jamy ustnej. Natomiast w 2020 roku liczba świadczeń u pielęgniarki szkolnej udzielanych w ramach grupowej profilaktyki fluorkowej wyniosła 4500.

2. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej rodziny.

Zespół Pielęgniarek i Położnych „Vita-Med.” S.C. jest jednym z Zespołów działających na terenie Miasta i Gminy Wschowa, który zajmuje się realizacją programów zdrowotnych wśród rodzin. W roku 2020 swoimi działaniami obejmował wszystkie osoby, które zgłosiły się i złożyły swoją deklarację.

Nazwa świadczenia	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
wizyty patronażowe	140	131	151
wizyty położnej u noworodka	1131	1317	781
wizyty położnej u kobiet ciężarnych	2525	2909	1353
świadczenia profilaktyczne w szkołach	913	1026	1845
świadczenia pomocy doraźnej w szkołach	4369	4187	1556
świadczenia lecznicze i zabiegi wykonane w szkołach	912	805	231
wizyty domowe	7027	5309	3882
świadczenia rehabilitacyjne	124	112	61
świadczenia profilaktyczne	3306	2814	2255
świadczenia diagnostyczne	5268	4753	3029
świadczenia pielęgnacyjne	1226	1150	700
świadczenia lecznicze	548	510	264
iniekcje i zabiegi	3595	3232	1730
testy przesiewowe u dzieci	1262	1159	1208
testy przesiewowe wykonane w szkołach	4140	4028	4062

3. Realizowanie programów prozdrowotnych.

Zespół Pielęgniarek i Położnych „Vita – Med.” S.C. w 2020 roku realizował następujące programy prozdrowotne:

1. Profilaktyka chorób układu krążenia
2. Edukacja w cukrzycy
3. Program profilaktyki gruźlicy
4. Europejski Kodeks Walki z Nowotworami
 - Otyłość
 - Alkohol
 - Środki psychoaktywne
 - Ekspozycja na promienie słoneczne
 - Edukacja we wszystkich okresach życia w zakresie prowadzenia samoobserwacji oraz podejmowania działań w celu wczesnego wykrywania i likwidacji czynników ryzyka nowotworowego
5. Profilaktyka chorób wieku rozwojowego

6. Prowadzenie poradnictwa w zakresie zdrowego stylu życia
7. Monitorowanie rozwoju dziecka
8. Edukacja przedporodowa dla kobiet w ciąży
9. Opieka okołoporodowa
10. Edukacja w zakresie szczepień ochronnych
11. Profilaktyka chorób zakaźnych w tym wszawicy
12. Wzmacnianie Zdrowia psychicznego
13. Profilaktyka fluorkowa
14. Edukacja na temat uzależnień.

V. Wspieranie form organizacji wolnego czasu służącemu umacnianiu więzi rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 zakłada, że cel operacyjny jakim jest wspieranie form organizacji wolnego czasu służącemu umacnianiu więzi rodziny zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Organizowanie wycieczek letnich dla dzieci i młodzieży.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie w latach 2018 – 2020 we współpracy z Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim oraz ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu organizowało wycieczki letnie dla dzieci, głównie z terenów wiejskich i pochodzących z rodzin o niskich dochodach oraz dzieci i młodzież z mniejszymi szansami:

- 2018 roku – 85 dzieci wyjechało na kolonie letnie w Ośrodku Wypoczynkowym „PANORAMA” w Kątach Rybackich. W ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie wytypował 28 dzieci z gminy Wschowa.
- W roku 2019 z tej formy wycieczki skorzystało 94 dzieci w Ośrodku Kolonijnym „Pod Okrajem” w Jarkowicach. Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie wytypował 31 dzieci z gminy Wschowa.
- W 2020 roku z powodu epidemii koronawirusa wyjechało łącznie tylko 36 dzieci, które wycieczki odbyły w Ośrodku Kolonijnym Sportowo-Wypoczynkowym Długie. Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie wytypował 14 dzieci.

Muzeum Ziemi Wschowskiej we Wschowie w ramach organizacji wycieczki letniej dla dzieci i młodzieży w latach 2018 -2020 organizowało zajęcia pt. Lato i Ferie w Muzeum. Były to bezpłatne, kilkudniowe warsztaty dla dzieci szkół podstawowych

w czasie ferii zimowych oraz wakacji. W obu działaniach w roku 2018 uczestniczyło łącznie 37 osób, natomiast w roku 2019 - 45 osób. W 2020 roku odbyły się tylko ferie w Muzeum, w których uczestniczyło 21 osób. Lato w Muzeum nie odbyło się z powodu Covid-19.

Gmina Wschowa w latach 2018 - 2020 była organizatorem turnusów półkolonii na Stacji Harcerskiej w Lginiu zorganizowanych dla dzieci i młodzieży z naszej Gminy. W roku 2018 w 3 turnusach półkolonii uczestniczyło 330 osób, natomiast w roku 2019 uczestniczyły 324 osoby, również odbyły się trzy turnusy. W 2020 roku zorganizowano jeden pięciodniowy turnus dla 75 dzieci. Planowane dwa kolejne zostały odwołane z powodu wzrostu zachorowań na Covid -19 na terenie Gminy.

Współpracując z Szkołami Podstawowymi, przekazano za ich pośrednictwem karty kwalifikacyjne dla dzieci w wieku 6-15 lat, celem weryfikacji uczestników. Przygotowano niezbędną dokumentację (informacje dla rodziców/opiekunów, karty kwalifikacyjne, zgłoszenie do kuratorium, ubezpieczenie dzieci, listy przewozowe dzieci, listy grup, dzienniki zajęć).

W roku 2020 półkolonia odbywała się pod hasłem „Mamy więcej radości”. Program półkolonii obejmował następujące cele: aktywny wypoczynek dzieci i młodzieży, promowanie zdrowego stylu życia bez przemocy i używek, prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień, integracja dzieci i młodzieży z Gminy Wschowa. W trakcie turnusu uczestnicy spotkali się z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji we Wschowie, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej we Wschowie i Strażą Miejską we Wschowie. Dzieci znajdowały się pod opieką wykwalifikowanej kadry opiekunów. Organizatorem był Urząd Miasta i Gminy we Wschowie. Dla dzieci zostały zakupione chusty na głowę w kolorach poszczególnych grup wiekowych. Celem organizacji zajęć zakupiono piłki, inne niezbędne materiały plastyczne i papiernicze oraz słodki poczęstunek.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wschowa w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 w roku 2020 zorganizowała „Filmowe Soboty” - projekcja bajek w 3D, odbyły się 3 seanse dla 39 osób. W okresie ferii zimowych zorganizowała zajęcia dla dzieci w wieku 7-10 lat, które w pierwszym tygodniu przebiegały pn. „Zimowe dni, książki i my!” - 5 spotkań, 90 osób. Natomiast w drugim tygodniu „Zawodowy zawrót głowy!” w 5 spotkaniach wzięło udział 81 uczestników.

2. Organizowanie festynów, imprez rekreacyjno- sportowych.

Centrum Kultury i Rekreacji we Wschowie, w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny, w roku 2020 w zakresie organizowania festynów, imprez rekreacyjno- sportowych zorganizowało:

- Amatorską Ligę Halówki – zajęcia w okresie styczeń - luty 2020 o zasięgu ponadlokalnym dla województwa lubuskiego, dolnośląskiego i wielkopolskiego. Łączna liczba uczestników wyniosła 70 osób,
- Turniej Siatkówki Plażowej – Lgiń lato 2020, zasięg ponadlokalny, liczba uczestników około 50 osób (w pełnym reżimie sanitarnym),
- KINO realizowane od stycznia do połowy marca (pokazowe seanse dla dzieci i dorosłych bez biletów oraz biletowane),
- Festiwal Królewski 10-11 października 2020 r., zasięg ponadlokalny (liczba odbiorców około 250 osób), w pełnym reżimie sanitarnym,
- Teatr Profilaktyczny dla dzieci w lipcu 2020 r., w pełnym reżimie sanitarnym.

CKiR przeprowadziło także kilka koncertów online, a w okresie wakacyjnym przy poluzowaniu obostrzeń zorganizowane zostały popołudnia kulturalne w Lginiu na plaży głównej dla szerokiej publiczności w pełnym reżimie sanitarnym.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie w 2020 roku zorganizowała turniej tenisa stołowego.

3. Działalność placówek wsparcia dziennego.

Na terenie Gminy Wschowa w 2020 r. nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego. Utworzenie placówki zostało zaplanowane w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2021-2023.

VI. Reintegracja rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 zakłada, że cel operacyjny jakim jest reintegracja rodziny zostanie osiągnięty poprzez planowanie i wdrażanie procesu odbudowywania więzi w rodzinach, w których na skutek kryzysu więzi te zostały zerwane bądź nadszarpnięte.

W ramach realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie świadczył pomoc w formie prowadzonej pracy socjalnej. Praca socjalna prowadzona była z rodzicami biologicznymi, których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej celem ich powrotu do rodziny naturalnej. Natomiast pracownicy Powiatowego

Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie (koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej) pracowali z rodzinami zastępczymi i sukcesywnie dokonywali okresowej oceny sytuacji dziecka oraz sytuacji rodzin zastępczych.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina ponosi odpłatność według następujących zasad:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Poniższa tabela wskazuje liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które Gmina Wschowa ponosi odpłatność (stan na 31 grudnia 2020 r.).

Forma pieczy zastępczej	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
rodzina zastępcza spokrewniona	13	14	16
rodzina zastępcza niezawodowa	1	3	7
rodzina zastępcza zawodowa	1	1	2
pogotowie rodzinne	3	3	0
placówki opiekuńczo-wychowawcze	13	17	16
Łączna liczba osób	31	38	41

PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 pozwolił na zapewnienie rodzinom i ich dzieciom na terenie gminy Wschowa wielowymiarowego i zintegrowanego systemu wsparcia. Wszystkie instytucje w swoich działaniach dążyły przede wszystkim do osiągnięcia przez rodzinę podstawowego poziomu jej stabilności życiowej. Praca z rodziną polegała szczególnie na prawidłowym diagnozowaniu problemów rodziny, określeniu wspólnie z rodziną jej podstawowych problemów i potrzeb, zmotywowaniu rodziny do współpracy i działań zmierzających do pokonywania problemów, sporządzaniu planu pomocy rodzinie z uwzględnieniem metod bezpośredniej pracy z rodziną, zorganizowaniu wsparcia środowiskowego przy współpracy wszystkich zainteresowanych służb i instytucji, pomocy w poprawie sytuacji życiowej rodziny, w szczególności pomocy w usunięciu czynników zakłócających osobiste wychowywanie dzieci (rozwiązywaniu podstawowych problemów

socjalnych, psychologicznych, wychowawczych), pomocy w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, wspieranie rodziny w uzyskaniu zatrudnienia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych, wspieraniu rodziny w dążeniu do pokonywania problemów, budowaniu i utrwalaniu w niej wiary we własne siły. To zadanie przede wszystkim spoczywało na asystencie rodziny. Aby jednak praca nad rodziną przynosiła rezultaty, niezbędna była nieustanna współpraca wszystkich służb powołanych do tego celu.

Podsumowując można śmiało stwierdzić, że pomoc jaką oferowały instytucje w pełni zabezpieczały prawidłowe funkcjonowanie rodziny we wszystkich jej obszarach. W sytuacji kryzysowych rodziny z terenu Miasta i Gminy Wschowa mogą liczyć na pomoc specjalistów i profesjonalistów, którzy oferują swoim Mieszkańcom nie tylko pomoc finansową, ale również rzeczową i doradczą, poczynając od pedagogów w szkołach, przez terapeutów, konsultantów, asystentów rodziny, kuratorów, policję, czy pielęgniarki środowiskowe, po pracowników socjalnych.

Ważną rolę w systemie wsparcia rodziny odegrało dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in. przez pracowników służb pomocy społecznej i dzielnicowych policji, przy współpracy z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego, a przede wszystkim dobra komunikacja pomiędzy Nimi. Dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna, rekreacyjna i sportowa służyła rozwijaniu różnych sprawności i umiejętności spędzania czasu z największym pożytkiem dla zdrowia fizycznego i psychicznego rodzin. Dużą kreatywnością w tym zakresie wykazali się między innymi pracownicy Muzeum Ziemi Wschowskiej, Biblioteki Publicznej we Wschowie oraz Centrum Kultury i Rekreacji.

Sporządziła: Jolanta Chiciak